

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2023
Institution	College360, Bindslevs Plads 1, 8600 Silkeborg
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Marianne Klostergaard
Hold	HH3H

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Renæssancen & Reformationen
Titel 2	Europa opdager verden
Titel 3	Oplysning & Revolution
Titel 4	Ideologiernes tidsalder
Titel 5	Danmark i Krig (ifm. DHO-forløb)
Titel 6	Danmarkshistorie 1649-1901
Titel 7	Danmark efter 1945
Titel 8	Fra varm til kold krig
Titel 9	Den tredje verden
Titel 10	Mellemløbetiden (491,2ns.)

Titel 1	Renæssancen & Reformationen
Indhold	<p>Resumé: Fra 1400-tallet begyndte en udvikling, som førte til et sammenbrud i kirkens autoritet. Et nyt syn på mennesket og dets muligheder så dagens lys, nye former for erkendelse af verden vandt fodfæste. Denne udvikling sammenfattes i renæssancen. Det kristne Europa var ikke længere en enhed, men blev dybt splittet mellem flere former for kristendom, der bekæmpede hinanden med den største fanatisme. Hvori bestod disse brud, som var et betydningsfuldt skridt mod den moderne, ikke-religiøse europæiske kultur? Hvad var forudsætningerne for dem? Og hvorfor førte de til 150 års ødelæggende religionskrige?</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> -hovedlinjer i Danmarks og verdens historie -væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer -udviklingen i Europas position i verden -udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv -globalisering -kultur i nationale og globale sammenhænge -udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt -økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand -historiebrug og formidling. <p>Bryld, Carl Johan: <i>Verdenshistorie til hhx</i> (bekendtgørelsen 2017), Systime 2022</p> <p>1. Renæssance og reformation https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1323 Renæssancen https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1325 Italien i 1400-tallet https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1326 Humanismen https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1339 Renæssancens kunst og arkitektur https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1340 Den naturvidenskabelige revolution https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1327 Matematik i handelens tjeneste https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1402 Leonardo da Vinci: Maleren https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/index.php?id=1357 Pavekirkens svækkelse https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1328 Humanisternes bibelfortolkning https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1341 Luther spalter kirken</p>

	<p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1329 Den evangelisk-lutherske kirke</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1330 Underklassens oprør</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1342 Reformationen i Danmark</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1343 Den calvinske reformation</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1331 Den katolske modreformation</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1332 Religionskrige og storpolitisk magtkamp 1500-1555</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1333 Spanien mod Nederlandene og England 1567-1609</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1346 Trediveårskrigen 1618-1648</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1334 Det dansk-svenske efterspil 1643-1660</p> <p>https://verdenshistorietillbix.systime.dk/?id=1347</p> <p>Larsen, Henrik Bonne Larsen & Smitt, Thorkil: <i>En europæisk Verdenshistorie</i>, Gyldendal, 2021 HEKSEPROCESSER https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=193</p> <p>Supplerende stof</p> <p>Renæssancen - verdenshistorie https://www.youtube.com/watch?v=QWKpuz2kSGo (13 min.)</p> <p>Reformationen: Hvad skete der? https://historielab.dk/til-undervisningen/tema/reformationen/ (5:09)</p> <p>Luthers opgør med afladshandlen - 95 teser, der indledte reformationen https://danmarksbistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/luthers-opgoer-med-afladshandlen-95-teser-der-indledte-reformationen/ (5:27)</p> <p>Martin Luther og reformationens nye verdensbillede https://danmarksbistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/martin-luther-og-reformationens-nye-verdensbillede/ (6:13)</p> <p>Reformationens virkninger https://danmarksbistorien.dk/ooc/film/reformation-og-magtstat-1523-1660/ (8:41)</p>
Omfang	10 undervisningstimer (å 60 minutter) 69ns
Særlige fokuspunkter (Faglige mål)	–demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling

	<ul style="list-style-type: none"> –analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde –analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling –skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende –demonstrere viden om fagets identitet og metoder –anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug –formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/ anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde/Præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuel arbejde.

Titel 2	Europa opdager verden
Indhold	<p>Resumé: Omkring 1500 begyndte europæiske søfarere at opdage verden, og deres opdagelser skabte grundlaget for europæernes efterfølgende dominans i verden. Nord- og Sydamerika blev koloniseret af europæerne, og et net af skibsruter og handelsstationer blev etableret langs Afrikas og Asiens kyster. Verdensdelene blev bundet sammen af europæerne og på europæernes betingelser. I 1700-tallet var det derfor ikke et spørgsmål om, hvorvidt Europa skulle dominere globalt, men om, hvilken europæisk stat, der skulle dominere. Det blev England. Hvad satte denne forbløffende europæiske ekspansion i gang? Hvorfor var den så succesrig? Hvilke konsekvenser fik den for befolkningerne i Amerika og Afrika? Og hvad var det for motiver, der drev de europæiske fyrster og stater?</p> <p>Kernestof: –hovedlinjer i Danmarks og verdens historie –væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer –udviklingen i Europas position i verden –udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv –globalisering –kultur i nationale og globale sammenhænge –udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt –økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand –historiebrug og formidling.</p> <p>Bryld, Carl Johan: <i>Verdenshistorie til hhx (bekendtgørelsen 2017)</i>, Systime 2020 <u>Kapitel 2: Europa og Verden</u></p>

Europa og verden

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=p1324>

Europa opdager verden

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1369>

Søvejen til Indien

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1377>

Portugals handelsimperium

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1378>

Nederländerne tager over i 1600-tallet

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1379>

England og Frankrig som kolonimagter i Indien

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1380>

Kina og Japan

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1381>

Opdagelsen af Amerika

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1382>

Spanierne erobrer Syd- og Mellemamerika

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1383>>

Spaniens rivaler

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1384>

Var indianerne mennesker?

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1415>

Las Casas om behandlingen af indianerne, 1542

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1395>

Columbus finder Cuba, 1492

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1393>>

Spanierne indtager Cuba

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1394>>

Inkariget omkring 1500

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1396>

Spaniernes vej til inkaerne

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1397>

Inkaen Atahualpa tages til fange

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1399>

England og Frankrig i Nordamerika

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1372>

Nordamerika - den store europæiske indvandring

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1385>

Den store kolonikrig 1755-1763

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1373>

The Rise of the West

<https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=1416>

51ns.

Bryld, Carl Johan: *Civilisationernes Verdenshistorie*, Systime 2020

Tekster til Europas reformation og naturvidenskabelige revolution

	<p>12. Det nederlandske østindiske kompagnis privilegier 1602 (2,5s) https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/index.php?id=192</p> <p>13. Gallileis brev om naturvidenskab, 1615 (3,3s) https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/index.php?id=193</p> <p>14. Uddrivelsen af muslimer fra Spanien (2,2s) https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/index.php?id=194</p> <p>8ns</p> <p>Ohrt, Thomas: <i>Verden efter de store opdagelser</i>, Systime 2020 Kilde 1: De tidligste portugisiske eksperimenter med sukker og slaver, 1550 (1,1ns) https://verdenefterdestoreopdagelser.systime.dk/index.php?id=167 Kilde 2: Jagten på undslupne slaver i São Tomé, 1535 (0,9ns) https://verdenefterdestoreopdagelser.systime.dk/index.php?id=173 Kilde 3: Beskrivelse af slavehandlen fra Vestafrika til Kap Verde-øerne i 1500-tallet. (1,3ns) https://verdenefterdestoreopdagelser.systime.dk/index.php?id=174 Kilde 4: Den portugisiske slavehandel på Kap Verde-øerne, ca. 1600 (1,9ns) https://verdenefterdestoreopdagelser.systime.dk/index.php?id=175 5,2ns</p> <p>Supplerende materiale: Bryld, Carl Johan: <i>Civilisationernes Verdenshistorie</i>, Systime 2020 <u>Kap. 2: Europa i offensiven 1500-1700</u> Europas reformation og naturvidenskabelige revolution (1,8s) https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/index.php?id=146 Den naturvidenskabelige revolution (2,2s) https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/index.php?id=291 Teknologisk udvikling – militær revolution (2,1s) https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/index.php?id=292</p> <p><i>Trading Routes:</i> http://22globalconnections.weebly.com/uploads/3/8/4/6/38466919/7748824.jpg?632 <i>Jan Huygen van Linschoten</i> https://verdenefterdestoreopdagelser.systime.dk/index.php?id=177#c519 <i>Carreira da India</i> https://verdenefterdestoreopdagelser.systime.dk/index.php?id=177#c519</p>
Omfang	18 undervisningstimer (å 60 minutter) 64,2ns
Særlige fokus-punkter (Faglige mål)	–demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling –demonstrere indsigt i grundlæggende styreformers og politiske ideologiers samt forholdes sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv –analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde –reflektere over samspillet mellem mennesker og natur

	<ul style="list-style-type: none"> –analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling –skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende –demonstrere viden om fagets identitet og metoder –anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug –formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/ anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde/Præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuel arbejde.

Titel 3	Oplysning & Revolutioner
Indhold	<p>Resumé:</p> <p>Den moderne verden, som vi i dag er en del af, bygger i høj grad på den udvikling, der skete i perioden 1650-1850. I dag tager vi for givet, at alle mennesker har de samme rettigheder, men ikke alle sociale grupper har ens levevilkår. Dette fik vi fik menneskerettighedserklæringen, som er en del af den franske revolution i 1789 og en form for demokrati så dagens lys i Amerika.</p> <p>I midten af 1700-tallet begyndte den industrielle revolution, der for alvor var med til at ændre verden. Nu blev produktionen mekaniseret, og mange mennesker begyndte at få arbejde på fabrikkerne inde i byerne, der derfor voksede markant. Perioden har stor betydning for den måde, vi oplever vores verden på. Men hvad gjorde det muligt på så relativt kort tid at ændre på vores helt grundlæggende strukturer i samfundet, og hvordan vi ser os selv som mennesker?</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> –hovedlinjer i Danmarks og verdens historie –væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer –udviklingen i Europas position i verden –udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv –globalisering –kultur i nationale og globale sammenhænge –udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt –økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand <p>Frederiksen, Peter: <i>Vores Verdenshistorie</i>, Forlaget Columbus, 2021</p> <p>Kapitel 10: Oplysningstiden: Revolutionernes kraft</p> <p>https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=199 (0,5s)</p>

Indledning

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=211> (0,3s)

Enevældens Frankrig

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=212> (7,5s)

Statsdannelse:

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c932> (1s)

Magt: <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c942> (1s)

KILDE 19: GUD SKABER KONGER

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=212&loopRedirect=1>

KILDE 20: BEKENDTGØRELSE OM AFSKAFFELSEN AF RELIGIONSFRIDEN

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=212#c932>

KILDE 21: KONGENS BREVSPIONER

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=212#c932>

KILDE 22: LOUIS DE ROUROYS OM KONGENS MORGENKUR

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=212#c932>

10ns

Den industrielle revolution i England

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=213> (4,8s)

Industrialiseringens konsekvenser og virkninger

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=246> (4,4s)

KILDE 23: FABRIKSREGLER FRA WHITTAKER & SONS, WATERFOOF MILLS, 1851

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c954>

KILDE 24: BØRNEARBEJDE

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c956>

Den amerikanske revolution

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=214> (8,6s)

KILDE 25: BREV FRA BOSTON KORRESPONDANCEKOMITÉ

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c963>

KILDE 26: KONGENS BEKENDTGØRELSE OM AT UNDERTRYKKE OPRØR

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c965>

KILDE 27: UAFHÆNGIGHEDSERKLÆRINGEN

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c966>

KILDE 28: ABIGAIL ADAMS' BREV OM KVINDERNES RET

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c969>

KILDE 29: OM LOVENES ÅND

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c973>

Den franske revolution

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=215> (5,4s)

Kvinderne og den franske revolution

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=247> (3,5s)

Efter revolutionen

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=248> (2,4s)

	<p>KILDE 30: UDDRAG AF MENNESKERETTIGHEDSERKLÆRINGEN https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c980 Overblik https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=216</p> <p>Supplerende stof: Louis XIV, an Absolute Monarch https://www.youtube.com/watch?v=W5Njld6R6d0 Historien om Danmark: Enevælde og oplysningstid SÆSON 1 EPISODE 7 59M DR1 7. september 2017 https://www.dr.dk/drtv/episode/historien-om-danmark_-stenalder_145564 Miniforedrag - Den Franske Revolution og Danmark https://www.youtube.com/watch?v=9QBdoM5p6yE 3min. The French Revolution - OverSimplified (Part 1) https://www.youtube.com/watch?v=8qRZcXIODNU (min. 17) The French Revolution - OverSimplified (Part 2) https://www.youtube.com/watch?v=EQmjXM4VK2U (min.22)</p>
Omfang	15 undervisningstimer (å 60 minutter) 39,4 ns
Særlige fokus-punkter (Faglige mål)	<ul style="list-style-type: none"> -demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling -demonstrere indsigt i grundlæggende styreformers og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv -analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde -skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende -demonstrere viden om fagets identitet og metoder -anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug -formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/ anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde/Præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuel arbejde.

Titel 4	Ideologiernes Tid
Indhold	Resumé:

	<p>I kølvandet på 1700-tallets store revolutioner fulgte nye tænke måder og løsningsforslag til, hvordan samfundene skulle indrettes politisk og økonomisk. De tre hovedideologier, liberalismen, konservatismen og socialismen, opstod som produkt af denne udvikling og blev gennem det 20. århundrede de ideologiske hovedretninger inden for den økonomiske og politiske samfundsdebat.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> -hovedlinjer i Danmarks og verdens historie -væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer -udviklingen i Europas position i verden -udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv -kultur i nationale og globale sammenhænge -udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt -økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand <p>Frederiksen, Peter: <i>Ideologiernes kamp - kampen om det gode samfund</i>, Systime 2021</p> <p>1. Ideologiernes tidsalder https://ideologi.systime.dk/?id=123 (0,9s) Den industrielle revolution i England https://ideologi.systime.dk/?id=138 (1,0s) Den amerikanske revolution https://ideologi.systime.dk/?id=139 (1,3s) Den franske revolution https://ideologi.systime.dk/?id=140 (0,7s) Ideologiernes opståen https://ideologi.systime.dk/?id=141 (0,9s)</p> <p>Frederiksen, Peter: <i>Vores Verdens Historie</i>, Systime 2021</p> <p>Kapitel 11: Ideologiernes tid: Kampen om det gode samfund https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=200 (0,4s) Indledning https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=217 (0,7s) Ideologier i en historisk sammenhæng https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=218 (2,1s) Liberalismen https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=249 (4,1s) Socialismen https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=250 (5,3s) Socioliberalismen https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=251 (1,6s) Konservatismen https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=252 (1,6s) Overblik https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=219 (0,9s) https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=249 (4,1s)</p> <p>KILDE 35: ADAM SMITH OM MARKEDSØKONOMI https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c1007</p> <p>KILDE 36: ADAM SMITH OM STATENS OPGAVER https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c1009</p> <p>FOKUSPUNKT https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=c1011</p>
Omfang	10 undervisningstimer (å 60 minutter) 43,3 ns

Særlige fokuspunkter (Faglige mål)	<ul style="list-style-type: none"> -demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling -demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv -analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde -reflektere over samspillet mellem mennesker og natur -analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling -skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende -demonstrere viden om fagets identitet og metoder -anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug -formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde/Præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuel arbejde.

Titel 5	Danmark i Krig (DHO fællesfagligt forløb)
Indhold	<p><u>De slesvigske krige:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nationalisme af cand.scient. Jesper Samson, maj 2018. - https://faktalink.dk/nationalisme - Frederiksen, Peter: Grundbog til Danmarkshistorien, Systime 2006 s. 133-138 - ”Danmark er kommet ud af skyggen fra 1864,” Berlingske d. 17. april 2014 <p><u>Besættelsen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Søndberg, Olaf: Danmark i krig, Systime s. 85-94 - Klip fra ”Historien om Danmark” afsnit 9: 9. april 1940 ca. 44.40 minut inde i udsendelsen. DR 2017 <p><u>Dansk krigsindsats i 00’erne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Søndberg, Olaf: Danmark i krig, Systime s. 147-154 - Video-foredrag.: Danmark i krig 1991-2011: https://www.facebook.com/AarhusUniversitetsforlag/videos/2059968934019583/ <p><u>Danmark i en ny verdensorden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Olsen & Søndberg: Grundbog til historie. Fra Kold krig til globalisering s. 297-320

	<ul style="list-style-type: none"> - Gravesen, Ritt og Ott, Margen: FILM SKAL SES I HISTORIE, kapitlet Civilisation s. 148-157 - Huntington forklarer sin teori: https://www.youtube.com/watch?v=3SNicJR-cUqs - Fukuyama forklarer sin teori: https://www.youtube.com/watch?v=wKxdexrO-eLM <p>Primært materiale / Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Ånden fra 48” - Brev fra Orla Lehmann fra 30. april 184 - D.G. Monrads beretning om 1864, skrevet i 1880 - ”Soldaternes hjemkomst, 1849 (1894) - Vilhelm Buhls anti-sabotagetale d. 2. sept. 1942 - Christmas Møllers forsvarstale d. 6. sept. 1942 - Anders Fogh Rasmussens tale om samarbejdspolitikken d. 29. august 2003 - ”Den hemmelige krig”, dokumentar af Christoffer Guldbrandsen, 2006 - ”Hjemkomst” af Simone Aaberg Kærn, 2013 - ”Peaceforce”, kortfilm af Peter Gornstein, 2011 (19 minutter)
Omfang	8 lektioner 25ns
Særlige fokus-punkter	Tværfagligt forløb mellem dansk og historie Kernestof: -hovedlinjer i Danmarks og verdens historie -væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer -udviklingen i Europas position i verden -udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv -globalisering -kultur i nationale og globale sammenhænge -udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt -økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand -historiebrug og formidling.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/ /skriftlig individuel opgave/ Præsentationer.

Titel 6	Danmarkshistorie 1649-1901
Indhold	Resumé:

I 1660 fik kongen enevældig magt, og i 1848 gik Danmark fra enevælde til demokrati. Perioden er afgjort af de overordnede politiske strukturer i landet igennem næsten to hundrede år.

Forholdet mellem stat og individ er centralt, og hermed også statsmagtens udvikling. Dette betyder, at de politiske rammer vægtes og herefter den socioøkonomiske udvikling, altså hvordan befolkningen levede, hvad de producerede, og hvad de tænkte. Men hvad er så egentlig årsag og virkning i forbindelse med et lands udvikling?

Kernestof

-hovedlinjer i Danmarks og verdens historie

-væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer

-udviklingen i Europas position i verden

-udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv

-globalisering

-kultur i nationale og globale sammenhænge

-udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt

-økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand

-historiebrug og formidling.

Frederiksen, Peter: *Vores Verdens Historie*, Systime 2021

Kapitel 5: Slavehandel og revolution [1660-1849]

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=134>

Indledning

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=159> (2,4)

Den enevældige stat

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=158> (4,4)

Militær opbygning og handel

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=189> (1,4)

Handelskompagnier og slavehandel

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=157> (2,0)

Guldkysten

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=194> (4,0)

Slavehandelens ophør

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=190> (4,3)

Landboreformerne

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=155> (4,5)

Reformerne og deres indflydelse

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=181> (4,0)

Epidemier og vaccination

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=180> (3,8)

Vejen mod demokrati

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=156> (3,2)

Enevælden afskaffes

<https://voresdanmarkshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=195> (3,9)

	<p>Industrialisering https://voresdanmarks historie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=161 (3,5s) København https://voresdanmarks historie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=210 (2,6) Inkl. Kilde 45 + Kilde 46 Industrien og naturvidenskaben https://voresdanmarks historie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=211 (3,1) Inkl. Kilde 47+48 Andels- og højskolebevægelsen https://voresdanmarks historie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=212 (4,3) Inkl. Kilde 49 Slaget på fælleden https://voresdanmarks historie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=160 (4,4) Inkl. Kilde 50+ Kilde 51 + Kilde 52</p>
Omfang	18 undervisningstimer (å 60 minutter) 55,8 ns
Særlige fokuspunkter (Faglige mål)	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling -demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv -analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde -reflektere over samspillet mellem mennesker og natur -analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling -skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende -demonstrere viden om fagets identitet og metoder -anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug -formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde/Præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuel arbejde.

Titel 7	Danmark efter 1945
Indhold	Resumé: Kendetegnende for perioden efter 1945 var tre væsentlige forhold: internationalisering, økonomisk vækst og kulturelle og politiske opbrud. Politisk, økonomisk og militært

knyttede Danmark sig til den kolde krigs vestlige blok gennem forpligtende aftaler og samarbejder. Samfundet blev præget af vækst og velstand i turbofart, og sammen med den voksende velfærdsstat og forbrugersamfundet gjorde det, at befolkningen blev rigere og fik flere muligheder end nogensinde før. Og endelig skete der væsentlige kulturelle, sociale og politiske opbrud, især i form af ungdomsoprøret og en ændret politisk kultur med større fokus på enkeltsager og medier. Perioden sluttede med nye brud og overgange i 1973: Danmarks indtræden i EF, oliekrisen og den nye politiske situation efter jordskredsvalget i 1973.

Kernestof

-hovedlinjer i Danmarks og verdens historie

-væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer

-udviklingen i Europas position i verden

-udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv

-globalisering

-kultur i nationale og globale sammenhænge

-udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt

-økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand

-historiebrug og formidling.

Adriansen, Inge et al. *Fra Ophyningsstid til europæisk integration*, Gyldendal, 2021.

- Fra fattighjælp til velfærdsstat (0,2s)
- <https://fraophyningsstidtileuropaeiskintegration.systeme.dk/?id=138>
- Velfærdsstatens rødder (1,8 s)
- <https://fraophyningsstidtileuropaeiskintegration.ibog.gyldendal.dk/?id=255>
- Mellemkrigstiden – et socialpolitisk nybrud (2,7s)
- <https://fraophyningsstidtileuropaeiskintegration.ibog.gyldendal.dk/?id=256>
- Efterkrigstidens sociale velfærdsstat (2,7 s)
- <https://fraophyningsstidtileuropaeiskintegration.ibog.gyldendal.dk/?id=257>

Farbøl, Rosanna: *Servicesamfundets fremvækst, ca. 1960-1980* (2ns)

<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/servicesamfundets-fremvaekst-ca-1960-1980>

Hein, Søren: *De nye kulturstrømninger i efterkrigstiden, 1945-65*, *Danmarkshistorien.dk* (2018) (3ns)

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/de-nye-kulturstroemninger-i-efterkrigstiden-1945-65/>

Jacobsen, Anette Faye Jacobsen: *Familieliv i Danmark: 1600 til 1980'erne*, Systeme, 1990. *Moderne tider 1950'erne til 1980'erne* p.63-76. (14ns)

Jensen, Poul Steiner et al.: *Grundbog til Danmarkshistorien*, Systeme, 2022

- 9.1 Velstand og velfærd – Ungdom med penge mellem hænderne (1957) (2,1ns)
<https://grundbogtildanmarkshistorien.systeme.dk/?id=301>
- 9.2 Velstand og velfærd – Vi tjener mere (1958) (3,9ns)
<https://grundbogtildanmarkshistorien.systeme.dk/?id=197>

- 9.3 Velstand og velfærd – Scooterpigen (1962) (1,8ns)
<https://grundbogtildanmarkshistorien.systime.dk/?id=300>
- 9.4 For og imod EF – Argumenter for EF (1971) (2,7ns)
<https://grundbogtildanmarkshistorien.systime.dk/?id=201>
- 9.5 For og imod EF – Argumenter imod EF (1971) (2,1ns)
<https://grundbogtildanmarkshistorien.systime.dk/?id=202>
- 9.6 For og imod EF – Jens Otto Krag: Tale til Folketinget (1972) (1,9ns)
<https://grundbogtildanmarkshistorien.systime.dk/?id=302>

Schroeder, Peter: *Det 20. århundredes Danmarkshistorie*, Columbus, (?) (10 ns)

- Kap. 12: Danmark og globaliseringen (1990-2005)

Sørensen, Anne: *Efterkrigstiden, 1945-1973*, Danmarkshistorien.dk (2018) (3ns)

<https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973>

Sørensen, Anne: *Kulturelle og sociale opbrud*, Danmarkshistorien.dk (2018) (4ns)

<https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973/kulturelle-og-sociale-opbrud>

Danmarkshistorien.dk

- Amerikanisering og dansk kultur, 1945-1965 <https://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/ungdomsoproer-og-kulturliv-i-1960erne/>
- Danmarks medlemskab af EF og EU, efter 1972 <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-medlemskab-af-ef-og-eu/>
- Teenagere og deres forbrug i efterkrigstiden, 1945-1965 <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/teenagere-og-deres-forbrug-i-efterkrigstiden-1945-1965/>
(8ns)

Supplerende stof

Danmarkshistorien.dk

- Efterkrigstiden, 1945-1973 <https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973>
- Miniforedrag – Velfærdsstaten <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/miniforedrag-velfaerdsstaten/>
- **Rosenørn**, Rasmus: Beatlemania og The Beatles besøg i Danmark i 1964, Danmarkshistorien.dk (2018) (2ns) <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/beatlemania-og-the-beatles-besoeg-i-danmark-i-1964/>
- **Schroeder**, Peter: *Det 20. århundredes Danmarkshistorie*, Columbus, (?) (20 ns)
Kap. 11: Krise og Omstilling: fra industrisamfund til servicesamfund (1970-1990)
- **En Bid af Historien 1950'erne**
TV2 Danmark, 06-12-2016, 42 min.
- **En Bid af Historien 1970erne**
TV2 Danmark, 2017, 41 min.

Danmarkshistorien.dk

- Statistik: Familieliv 1950 – 2007

	<ul style="list-style-type: none"> - https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/statistik-familieliv-1950-2007/ - Statistik: Forbrug 1947-2007 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/statistik-forbrug-1947-2007/ - Gallup 1949: Skal børn have klø? https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1949-skal-boern-have-kloe/ - Gallup 1960: Danskernes sommerferievaner https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1960-danskernes-sommerferievaner/ - Gallup 1969: Fri abort? https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1969-fri-abort/ - Amerikanisering og dansk kultur, 1945-1965 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/amerikanisering-og-dansk-kultur-1945-65/ - Gallup 1960: Har ungdommen for løse tøjler? https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1960-har-ungdommen-for-loese-toejler/ - Scooterpigen - artikel i Billed-Bladet 1962 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/scooterpigen-artikel-i-billed-bladet-1962/ - Ungdomsforbrug anno 1957 (Samvirke 15.01.1957, s. 26) https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/ungdomsforbrug-anno-1957/
Omfang	20 undervisningstimer (å 60 minutter) 64,6 ns.
Særlige fokus-punkter (Faglige mål)	<ul style="list-style-type: none"> –demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling –demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv –analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde –reflektere over samspillet mellem mennesker og natur –analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling –skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende –demonstrere viden om fagets identitet og metoder –anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug –formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/ projektarbejdsform/ formulering af problemstillinger/ skriftligt arbejde/præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuelt arbejde.

Titel 8	Fra varm til Kold Krig
Indhold	<p>Resumé:</p> <p>Anden verdenskrig ses som første akt i ”ideologiernes krig”. Anden akt udspiller sig efter krigens afslutning i 1945 under betegnelsen den kolde krig, der var en diplomatisk – og nogle steder blodig – kamp mellem to politiske og økonomiske systemer. Under den kolde krig levede millioner af mennesker i den vestlige verden med frygten for atomkrig og sovjetisk invasion. I øst levede millioner af mennesker i diktaturer, der holdt deres befolkninger i et jerngreb, og hvor der ikke fandtes økonomisk eller politisk frihed. Aldrig tidligere i historien havde verden oplevet en så markant opdeling mellem to modstridende ideologier, på den ene side kommunismen og på den anden side liberalismen. Nok var konflikten i 1930’erne også præget af en opdeling af samfund i forskellige, modstridende ideologier, men under den kolde krig var skellet mellem de to hovedideologier mere skarpt, og fronterne var tydeligere trukket op på hver sin side af ”jerntæppet”, som den tidligere engelske premierminister Winston Churchill kaldte den ideologiske grænse, som skar sig ned gennem Europa.</p> <p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> -hovedlinjer i Danmarks og verdens historie -væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer -udviklingen i Europas position i verden -udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv -globalisering -kultur i nationale og globale sammenhænge -udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt -økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand -historiebrug og formidling. <p>Adriansen, Inge et al. <i>Fra Oplysningstid til europæisk integration</i>, Gyldendal, 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ideologiernes epoke (0,9s) https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.ibog.gyldendal.dk/?id=231 - Det liberale demokratis forudsætninger (0,3) https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.ibog.gyldendal.dk/?id=232 - Første Verdenskrig (1,3s) https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.ibog.gyldendal.dk/?id=233 - Lenin contra Wilson (1,1s) https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.ibog.gyldendal.dk/?id=234 - Versailles-freden og det nye Europa (1,6s) https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.ibog.gyldendal.dk/?id=235 <p>Bryld, Carl Johan: <i>Verdenshistorie til hhx (bekendtgørelsen 2017)</i>, Systeme 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af fredstraktaten med Tyskland 28. juni 1919 https://verdenshistorietilhhx.systeme.dk/?id=406 (1ns) <p>Frederiksen, Peter: <i>Ideologiernes kamp – kampen om det gode samfund</i>, Systeme, 2022</p>

- Churchill om jerntæppet gennem Europa, tale i Fulton, USA 6. marts 1946.
<https://ideologi.systime.dk/?id=222#c489>
- Tale af den amerikanske præsident Kennedy i Berlin, 26. juni 1963 <https://ideologi.systime.dk/?id=225#c497>

Frederiksen, Peter: *Vores verdenshistorie - Nyere tid*, Gyldendal, 2022

- Ideologiernes krig: *Fra varm til kold krig* (1945-1991)
- **Indledning**
- <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=304> (1,7s)
- **Japans invasion af Kina - starten på Anden Verdenskrig?** <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=303> (2,6s)
Inkl. Den japanske krigsmaskine, Japansk invasion af Kina, Nanjing-massakren og Japans kontrol med Sydøstasien.
- **Starten på Anden Verdenskrig i Europa og USA's indtræden**
<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=346> (6,6s)
Inkl. Udviklingen i Europa, Den engelske appeasement-politik, Tysk Blitz-Krieg 1939-1941, Angrebet på Sovjetunionen, Den anden front og Interesseområder.
- **Holocaust** <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=347>
(4,8s)
Inkl. Holocausts aktører, Tilskuere til holocaust, Folkedrab.
- **Anden Verdenskrigs afslutning** <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=348> (4,3s)
Inkl. Afslutningen, Magt og monumenter, Krigens tab, De Forenede Nationer – FN.
- **Forhandling af freden** <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=349> (4,3 s)
Inkl. De tre store, Jalta-konferencen, Potsdam-konferencen og Folkedemokratier.
- **Jerntæppet i Europa** <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=302>
(3,6s)
Inkl. Jerntæppet i Europa, Tysklands opdeling og England på tilbagetog som stormagt.
- **Ny amerikansk udenrigspolitik** <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=301> (3,5s)
Inkl. Inddæmningspolitikken, Sovjetisk modstand og Årsagerne til den kolde krig.
- **Kold krig i Asien** <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=300> (4,5s)
Inkl. Atombomber over Hiroshima og Nagasaki, Amerikanisering af Japan, Koreakrigen, 1950-1953, USA's alliancer i Asien.

Kilde 21: Den store fædrelandskrig:

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=346#c1638>

Kilde 22: Atlanterhavserklæringen

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=346&loopRedirect=1#c1641>

Kilde 24: ”Kvinder, børn, alle?” <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=347#c1646>

Kilde 25: Mit virke i Belzec: <https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=347#c1648>

Kilde 26: Jalta-konferencen

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=349#c1664>

Kilde 27: Potsdam-konferencen

<https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=349#c1667>

Kilde 28: Jerntæppet i Europa

	<p>https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=302#c1670 Kilde 29: Sovjetunionens sikkerhed https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=302#c1672 Kilde 30: Truman-doktrinen https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=301#c1678 Kilde 31: Marshall om genopretningen af Europa, 1947 https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=301#c1680 Kilde 32: USA's politiske pression https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=301#c1683</p> <p>Larsen, T. B & Smitt, Torkil: <i>En europæisk verdenshistorie</i>, Gyldendal, 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> - UDVIKLINGEN AF ET DELT EUROPA 1945-1949 https://eneuropæiskverdenshistorie.systime.dk/?id=282 (1,6s) - DEN KOLDE KRIGS FASER https://eneuropæiskverdenshistorie.systime.dk/?id=283 (1,1) - DEN KOLDE KRIGS TERMINOLOGI https://eneuropæiskverdenshistorie.systime.dk/?id=284 (1) - UDVALGTE BRÆNDPUNKTER I DEN KOLDE KRIG https://eneuropæiskverdenshistorie.systime.dk/?id=285 (9s) - FORTOLKNINGER AF ÅRSAGERNE TIL DEN KOLDE KRIGS UD- BRUD https://eneuropæiskverdenshistorie.systime.dk/?id=287 (1s) - FORTOLKNINGER AF AFSLUTNINGEN PÅ DEN KOLDE KRIG https://eneuropæiskverdenshistorie.systime.dk/?id=288 (1s) <p>Supplerende stof</p> <ul style="list-style-type: none"> - World War I: The War to End All Wars (Britannica.com) (4:38 MIN) https://www.youtube.com/watch?v=aGE53NnSpO8 - Folkedrab.dk - Eksempler på folkedrab: https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab - Magt og Monumenter: https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=348#c1939 - Historien bag Den Kolde Krig - SÆSON 1 EPISODE 1 51M DR1 https://www.dr.dk/drtv/saeson/historien-bag-den-kolde-krig_147266 - Diverse propagandaplakater fra amerikansk og sovjetisk side
Omfang	20 undervisningstimer (å 60 minutter) 56,4 ns.
Særlige fokus-punkter (Faglige mål)	–demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling –demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv –analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde

	<ul style="list-style-type: none"> -reflektere over samspillet mellem mennesker og natur -analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling -skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende -demonstrere viden om fagets identitet og metoder -anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug -formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/ projektarbejdsform/ formulering af problemstillinger/ skriftligt arbejde/præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuel arbejde.

Titel 9	Den Tredje Verden
Indhold	<p>Resumé: Den tredje verden var de økonomisk svagt udviklede lande, som for de flestes vedkommende tidligere havde været kolonier. Den omfattede det meste af verden: Latinamerika, Afrika og Asien. Denne store gruppe af lande rummede selvfølgelig store forskelle - så store, at det er vanskeligt at tale om den tredje verden som et samlet begreb. Og da århundredet sluttede, var nogle af de lande, der 50 år tidligere havde været fattige tredjeverdenslande, blevet til velstående industrinationer. Så hvordan prøvede den tredje verdens lande at komme ud af fattigdommen? Hvilke vanskeligheder stødte de på? Og hvorfor gik det nogle lande så godt og andre så dårligt?</p> <p>Kernestof -hovedlinjer i Danmarks og verdens historie -væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer -udviklingen i Europas position i verden -udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv -globalisering -kultur i nationale og globale sammenhænge -udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt -økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand -historiebrug og formidling.</p> <p>Bryld, Carl: Verdenshistorie til HHX, Systime, 2023 - Den Tredje Verden https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=131 (0,6s)</p>

- **Økonomisk ulighed** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=713> (0,7s)
- **Befolkningsekspllosionen i den tredje verden** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=714> (1,7s)
- **Fødevarerproblemet** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=723> (1,2s)
- **De økonomiske svagheder** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=715> (1,1 s)
- **Strukturproblemer:** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=724> (0,6s)
- **Politisk ustabilitet:** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=725> (0,7s)
- **Økonomiske strategier:** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=716> (1,1s)
- **Den socialistiske model** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=726> (1,4s)
- **Den liberalistiske, kapitalistiske model** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=727> (0,7s)
- **En tredje vej** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=728> (1s)
- **Globalisering, industrialisering og gældskrisen** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=717> (0,8s)
- **Den voksende gældsbyrde:** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=729> (1,8s)
- **Den voksende gældsbyrde:** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=729> (1,8s)
- **Resultaterne?** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=731> (0,8s)
- **Forhåbninger og realiteter:** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=730> (1,2s)
- **Det østasiatiske mirakel** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=719> (0,7s)
- **Årsager til gennembruddet** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=732> (1,3s)
- **Kina og Indien** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=733> (1,6s)
- **Afrikas elendighed:** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=720> (0,8s)
- **De politiske problemer:** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=734> (1,3s)
- **Borgerkrigene - Congos eksempel** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=735> (0,9s)
- **FNs passivitet og magtesløshed** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=736> (2,0s)
- **AIDS** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/?id=737> (0,7s)
- **Harry Magdoffs centrum-periferi teori, 1969** <https://verdenshistorietilhxx.systeme.dk/index.php?id=133> (3,4ns)

Jensen, Poul Steiner: Europas Fald, Systime, 2022

- Kilde 3.5 Iain Macleod: Om engelsk afkolonisering (1961) (2,3ns) <https://europasfald.systeme.dk/?id=159>

Larsen, T. B & Smitt, Torkil: En europæisk verdenshistorie, Gyldendal, 2022

- AFKOLONISERINGEN (2,2s) <https://eneuropæiskverdenshistorie.systeme.dk/?id=290>

-

	<p>Munk, Morten: <i>Afrikas historie – mødet mellem sorte og hvide</i>, Systeme 2023.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8.3 Dansk Ulandsbistand (4,1ns) https://afrikahistorie.systeme.dk/?id=191 <p>Supplerende stof</p> <p>Danmarkshistorien.dk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dansk udviklingsbistand, efter 1949 https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danske-udviklingsbistand-gennem-50-aar/ - Danmark og den tredje verden (efter 1945) https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmark-og-den-tredje-verden-efter-1945/ <p>United Nations: https://www.un.org/en/ Globalis: https://www.globalis.dk/</p>
Omfang	15 undervisningstimer (å 60 minutter) 41,4 ns.
Særlige fokus-punkter (Faglige mål)	<ul style="list-style-type: none"> –demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling –demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv –analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde –reflektere over samspillet mellem mennesker og natur –analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling –skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende –demonstrere viden om fagets identitet og metoder –anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug –formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/ projektarbejdsform/ formulering af problemstillinger/ skriftligt arbejde/præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuel arbejde.

Titel 10	Mellemligstiden
Indhold	Resumé:

Krisen i 1930'erne banede vejen for højrenationalisme i form af fascismen og nazismen. Hvad var årsagerne til fascismens og nazismens fremvækst, og hvad karakteriserer disse nært beslægtede politiske ideologier? Og hvem havde ansvaret for de uhyrligheder, som nazismen gjorde sig skyldig i?

USA og nogle få europæiske lande reddede sig igennem krisen i trediverne med deres demokratiske system i behold. Blandt dem var Danmark. Hvad er forklaringen på, at hverken kommunisme eller højrenationalistisk fascisme slog igennem her? Hvorfor forblev befolkningen loyal over for demokratiet trods de økonomiske trængsler?

Kernestof

-hovedlinjer i Danmarks og verdens historie

-væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer

-udviklingen i Europas position i verden

-udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv

-globalisering

-kultur i nationale og globale sammenhænge

-udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt

-økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand

-historiebrug og formidling.

Ahle, Allan et al. *Historieportalen*, Gyldendal, 2023

- Kapitel 2 Nazisme, racisme og antisemitisme
<https://historieportalen.systeme.dk/?id=1522> (0,4s)
- Racisme og socialdarwinisme
<https://historieportalen.systeme.dk/?id=1523> (1,2s)
- Nazismen og antisemitismen
<https://historieportalen.systeme.dk/?id=1524> (0,7s)
- Antisemitismen og Holocaust
<https://historieportalen.systeme.dk/?id=1525> (0,2s)
- Kapitel 3 Jødelovene: Diskrimination og tvangsudvandring (0,1s)
<https://historieportalen.systeme.dk/?id=1527z>
- De første indgreb mod jøderne (1,5s)
<https://historieportalen.systeme.dk/?id=1528>
- Nürnberg-lovene 1935 (0,7s)
<https://historieportalen.systeme.dk/?id=1529>
(4,8 ns)

Bender, J. & Gade, H: *Mellemløstiden og 2. Verdenskrig 1919-1945*, Munksgaard, 1984

- Derfor blev jeg nazist, 1990erne (0,2)
- Prisen på en dollar fra Juli 1914 – november 1923 (0,3)
- Ugelønnen for en gift faglært fabriksarbejder i Berlin (0,3)
- Stefan Zweig: Inflationen i 1923 (1,2)
- NSDAP's 25-punkts-program, februar 1920 (uddrag) (1)
- Arbejdsløshedsprocenter 1920-1938 (0,3)
- Adolf Hitler om Førerprincippet (1)

Bryld, Carl: *Verdenshistorie til HHX*, Systime, 2023

- Krisen i trediveerne (0,6s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=304>
- Økonomisk krise efter Første Verdenskrig (0,7s) <https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=582>
- Fire økonomiske faser 1918-1939 (0,7s) <https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=594>
- Erstatningsproblemet (0,6s) <https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=595>
- Verdenskrisen 1929 (0,7s) <https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=596>
- Politisk polarisering (0,6s) <https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=597>
- Vejen mod fascismen - Italien (0,9s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=583>
- Mussolini og fascistpartiet (0,9s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=598>
- Symboler og ideer (2,3s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=584>
- Tyskland: Weimarrepublikkens svaghed (0,9s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=585>
- Inflationen 1923 (1,6s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=600>
- Verdenskrisen 1929 rammer Tyskland (0,7s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=601>
- Hitler og nazistpartiet (1,6s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=602>
- Hitler danner regering 1933 (0,8s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=603>
- Nazismens ideologi og tilhængerskare (0,8s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=605>
- Antisemitismen (0,8s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=606>
- Vejen mod holocaust (0,8s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=589>
- "Endlösung" (1,4s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=608>
- USA: Det store chok i 1929 (1,7s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=590>
- New Deal (1,6s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=591>
- Den danske model (1,1s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=592>
- Kanslergadedeforliget 1933 (1,2s)
<https://verdenshistorietilhxx.systime.dk/?id=612>

Frederiksen, Peter: *Vores Verdenshistorie, Nyeste tid*, Columbus, 2022

- Propagandaplakat: Gør riget rent, 1928 (0,1)

	<p>Gør riget rent! Stem på De Tyske Demokrater! Valgplakat fra 1928. Øverst til højre ses Østpreussen, som var blevet delvist afskåret fra resten af riget efter første verdenskrig. Foto: PHAS/Getty Images. https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=341</p> <p>-Medlemmer af nazistpartiet (0,1) Lammers: Fascination og forbrydelse, s. 54, 87-88 https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=342</p> <p>Supplerende stof</p> <p>Nygaard, Bertel: <i>Verdenskrigsepoken, 1914-1945</i>, Danmarkshistorien.dk, 2020 https://danmarkshistorien.dk/perioder/verdenskrigsepoken-1914-1945</p>
Omfang	10 undervisningstimer (å 60 minutter) 46,4 ns
Særlige fokus-punkter (Faglige mål)	<ul style="list-style-type: none"> –demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling –demonstrere indsigt i grundlæggende styreformers og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv –analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde –reflektere over samspillet mellem mennesker og natur –analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling –skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende –demonstrere viden om fagets identitet og metoder –anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug –formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/ projektarbejdsform/ formulering af problemstillinger/ skriftligt arbejde/præsentationer. Pararbejde/Gruppearbejde/individuel arbejde.